

ליפלוזני(602) בין מובדלת לשאינה מובדלת. כלומר, אף שבבהמה לא שייך מובדלת ושאינה מובדלת, כי אין הבדל בין בהמה לבהמה, אלא, כוונת הגמרא היא, למה אמר רבי יוחנן, שעל אף ששיעור טומאת אבר שלם בבהמה הוא בכל שהוא, בכל זאת שיעור טומאתה הוא בכזית,

ולמה לא נקיש בהמה לשרצים, הכתובים באותו פסוק, ונאמר, שכשם שבשרצים, שיעור אכילתם באבר שלם הוא בכל שהוא, כשיעור טומאתן, כך בהמה, שיעור אכילתם

הוא כשיעור טומאתן. הלא התורה הקישתם בפסוק אחד(603)?

אמר ליה רבא לרב אדא בר אהבה: **בי קא מקיש רחמנא**, הקש התורה של בהמה לשרצים הוא **ל"בל תשקצו"**,(604) וכמו שנאמר שם "ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף, ובכל אשר תרמוש האדמה". והיינו: התורה השוותה אותם למה שיש בשניהם, כלומר, ששניהם אסורים באכילה, אך לא השוותה בהמה לשרץ ללמוד ממנו ששיעור אכילה באבר הוא פחות מכזית(605).

איסורי התורה ועליהם לא דיברה המשנה כלל, כי אין להם טומאה. [כמו שביארו אליבא דרב, עיין הערה 595?]

ועוד הקשו התוס': אם רבי יוחנן דיבר בשאר שרצים, אם כן, לא אמר דינו על המשנה, שהרי המשנה, העוסקת בדיני טומאה, בודאי מדברת בשמונה שרצים?

ועיין בפירוש המיוחס לרש"י ורבינו גרשום, המפרשים כפי ההוה אמינא של התוס'.

602. גירסת השיטה מקובצת.

603. עיין בהערה 605 פירוש אחר בקושית ותירוץ הגמרא.

604. גירסת השיטה מקובצת.

605. כן פירשו התוס' במסקנתם. והיינו, שקושית רב אדא בר אהבה היא, להקיש בהמה לשרצים. ותירוץ לו רבא שהתורה לא הקישתם אלא ל"בל תשקצו". ובתחילה רצו לפרש, שרב אדא בר אהבה מקשה למה לא נקיש שיעור אכילת בהמה לשיעור טומאת בהמה באבר

אכילתם כשיעור טומאתם, ככעדשה. ואם הוא אבר שלם, מטמא אפילו בפחות מכעדשה. והוא הדין לשיעור אכילתם! [וכן כתב הרשב"א בספרו תורת הבית בית ד שער א].

ושמונה שרצים בחייהם, אינם מטמאין, ושיעורן לגבי אכילה הוא כזית. ואף אבר שפרש מן החי. ועיין בקרן אורה ובתקנת עזרא, המקשים, למה לא נקיש אכילת אבר שפירש מן החי לטומאתן בכל שהוא? [ועיין הערה הקודמת].

ובהמה, בין לטומאה ובין לאכילה, שיעורן בכזית. אלא, שאם הוא אבר שלם מטמא אפילו פחות מכזית. [וכן סובר רב, חולין קה א, וכן פסק הרמב"ם בהלכות מאכלות אסורות פרק ה הלכה ג ובהלכות שאר אבות הטומאה פרק ב הלכה ג].

ובתחילה רצו התוס' לפרש תירוץ הגמרא, שרק שמונה שרצים, שיעורם כטומאתן ככעדשה, ולכן קלסיה רבי יוחנן. ואילו מה שאמר שאין לוקין אלא בכזית, היינו בשאר שרצים, שאינם מטמאים כלל.

ועל כך הקשו התוס': פשיטא, מה משמיענו רבי יוחנן, הלא שאר השרצים אינם שונים משאר